

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Klimat- och hållbarhetsstrategi

Teknik- och fastighetsförvaltningen

Inledning

Den här strategin är framtagen för Teknik- och fastighetsförvaltningen.

”Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Förenta Nationerna.

”Framtidens Botkyrka är en inspirerande plats full av möjligheter. Genom kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapar vi de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid.”

Botkyrka kommuns vision, Ett hållbart Botkyrka.

Botkyrka har präglats av en snabb utbyggnad i delar av kommunen under slutet av 60-talet och början av 70-talet i samband med miljonprogrammets utbyggnad. En stor del av fastigheter och vatten- och avloppsanläggningar från denna tid är idag hårt slitna och uppfyller inte dagens krav. Det här innebär att Botkyrka måste hantera både expansionen av samhällsservice kopplat till förtätning, utbyggnad av bostadsområden samt renovering och ersättning av befintliga och utjänta anläggningar, system och fastigheter.

Botkyrkas befolkning fortsätter att växa, framför allt yngre och äldre blir fler. Det betyder att kommunen behöver utöka sin verksamhet samt investera i både nya och befintliga lokaler och anläggningar. Detta ställer krav på förvaltningen att utveckla och utöka på ett hållbart sätt.

Teknik- och fastighetsförvaltningens uppdrag

Teknik- och fastighetsförvaltningen ansvarar för kommunens lokalförsörjning och fastighetsförvaltning samt skötsel, underhåll och utbyggnad av vatten och avlopp. Även teknik, transporter och städning ingår i förvaltningens ansvar.

Hållbarhetsarbetet globalt, nationellt och regionalt

Förvaltningen måste förhålla sig till globala, nationella och regionala lagkrav och regler. Botkyrka kommun har även flera styrande dokument som ligger till grund för förvaltningens arbete. De tre viktigaste för hållbarhetsarbetet är,

- Ett hållbart Botkyrka
- Botkyrka kommuns klimatstrategi
- Klimat- och sårbarhetsanalysen

Hållbarhet definieras i tre dimensioner ekologiska (klimat och miljö), ekonomiska och sociala. De tre dimensionerna är integrerade och odelbara. Hållbarhet betyder att de tre dimensionerna balanseras för att de alla är beroende av varandra.

Agenda 2030

Vid Förenta nationernas toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Agenda 2030 och de globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. Där en hållbar utveckling innebär att vi tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Det innebär att vi måste leva på ett sätt idag som innebär att framtida generationer ska kunna ha samma möjligheter som vi.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga de ekonomiska, sociala och ekologiska dimensionerna, var en viktig utgångspunkt i framtagandet av de globala målen. De tre perspektiven genomsyrar målen för att skapa en hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla.

Sveriges miljömål

Sveriges miljömål är riktmärken för vårt miljöarbete och visar vägen mot en hållbar utveckling och Agenda 2030. Tillsammans bildar generationsmålet, miljömålen med sina preciseringar och etappmålen miljömålssystemet.

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. *(Sveriges miljömål)*

Sveriges kommuner och regioner

Kommunerna och regionerna har en central roll i genomförandet av de globala målen. Flera av kommunernas och regionernas grunduppdrag (till exempel vård, skola, omsorg och samhällsplanering) är direkt eller indirekt kopplade till delmål i Agenda 2030. Många kommuner och regioner deltar dessutom i så kallade kommunala partnerskap, som är ett sätt att arbeta över nationsgränser med de 17 målen för hållbar utveckling.

(SKR Sveriges kommuner och regioner)

Ett hållbart Botkyrka

Ett hållbart Botkyrka är ett generationsdokument som beskriver kommunens hållbarhetsutmaningar och har ett generationsperspektiv på 30 år. Det är även kopplat till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030. Botkyrka kommun arbetar målmedvetet med hållbarhetsutmaningar, samtidigt som stora samhällsutmaningar återstår.

Klimatstrategi för Botkyrka

Klimatstrategi för Botkyrka innehåller tre klimatmål som kommunen ska uppnå.

- Klimatneutral kommunal organisation senast år 2025
- Fossilbränslefritt Botkyrka senast år 2030
- Klimatneutralt Botkyrka senast år 2045

Botkyrka kommuns Klimat- och sårbarhetsanalys

Botkyrka kommuns klimat- och sårbarhetsanalys kommer påverka förvaltningen kraftigt. Klimat- och sårbarhetsanalysen visar på hur klimatförändringarna kommer att påverka Botkyrkas geografiska område, hur kommunen bör planera för att undvika ökad sårbarhet samt föreslå anpassningsåtgärder. Fastigheter och vatten- och avloppsanläggningar måste säkras och skyddas för de nya klimatberäkningarna med kraftigare översvämningar och fler värmeböljor. Det kan bland annat handla om vatten- och avloppsanläggningar som inte klarar av stora regnmängder, fastigheter som blir översvämmade och behovet av att bevara träd och växtlighet för att skydda människor vid värmeböljor.

Teknik- och fastighetsförvaltningens verksamheter

Fastighetsenheten är tillgångsägare och ekonomisk förvaltare av kommunens egenägda verksamhetslokaler och fastigheter. Enheten ansvarar för att lokalförsörja kommunens verksamheter.

Vatten- och avloppsenhetens huvudsakliga uppdrag är att leverera dricksvatten av god kvalitet samt omhänderta spillvatten och dagvatten på ett hållbart, effektivt och miljövänligt sätt i kommunen. Enheten är tillgångsägare och ekonomisk förvaltare av vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen.

Driftservice består av fastighetsservice, vatten och avloppsdriftservice, markservice, internservice och lokalvård samt transport och fordonsservice. Uppdraget består i att leverera, utveckla och säkerställa en kostnadseffektiv och värdeskapande drift och service.

Projektenheten projekterar och bygger fastigheter och vatten- och avloppsanläggningar enligt tillgångsägarnas beställningar.

Utmaningar

Samtliga verksamheter inom Teknik- och fastighetsförvaltningen har stora möjligheter att leda kommunens klimat- och miljöarbete framåt då förvaltningens verksamheter genererar stor påverkan på miljö och klimat till exempel nybyggnation, renoveringar, energiförbrukning, vattenhantering, fordonsansvar med mera.

Anpassning till nya lagkrav och regler inom miljö- klimat- och energiområdet uppdateras ständigt och förvaltningen måste vara väl förberedd och tidigt ha anpassat sin verksamhet när krav och regler träder i kraft.

Många fastigheter och stora delar av vatten- och avloppsanläggningarna byggdes kring 1970-talet. Därefter har underhållet av fastigheter halkat efter, som i stora delar av Sverige. Både fastighet och vatten- och avlopp har utmaningar med upprustning och förnyelse av lokaler och infrastruktur för att leva upp till dagens och framtidens krav. Det behövs ett ständigt underhåll som långsiktigt säkerställer driftsäkerheten, håller anläggningarna i gott skick med vidmakthållen tänkt funktion och som ökar den tekniska livslängden.

Klimatförändringar bidrar till nya förutsättningar för verksamheten. Anpassningar till ett varmare och fuktigare klimat är nödvändiga. Hänsyn måste tas till klimatförändringarna redan vid projektering av fastigheter och vatten- och avloppsanläggningar. Ett sådant arbete är förknippat med kostnader men är avgörande för kommunens välstånd och ekonomiska utveckling.

Teknik- och fastighetsförvaltningen och de 17 globala målen

De 17 globala målen för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den ekologiska. Agenda 2030 innehåller 17 mål, 169 delmål och 230 indikatorer som är integrerade och odelbara. Det betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat och att framgång krävs inom alla områden för att målen ska kunna uppnås. Vissa mål är tydligare kopplat till förvaltningens verksamhet medan andra påverkas mer indirekt.

Några av de tydligaste målen för förvaltningen är

Mål 6, rent vatten och sanitet för alla

Mål 11, hållbara städer och samhällen

Mål 12, hållbar konsumtion och produktion

Mer indirekt ses till exempel

Mål 4, god utbildning för alla

Mål 13, bekämpa klimatförändringarna

Teknik- och fastighetsförvaltningen och ett hållbart Botkyrka

Teknik- och fastighetsförvaltningens samtliga verksamheter ska genomsyras av ett hållbart Botkyrka. Vi ska skapa långsiktiga lösningar med alla tre dimensioner av hållbarhet i fokus. Det ger oss möjlighet att bidra till en god samhällsutveckling.

Med den här visionen kan vi aktivt och ständigt göra ett bra arbete mot en mer hållbar förvaltning.

Teknik- och fastighetsförvaltningen - De tre dimensionerna

Ekologiskt (klimat och miljö), vi ska arbeta för att vår förvaltning, inklusive våra leverantörer gör så litet klimatavtryck som är tekniskt och ekonomiskt möjligt. Vår verksamhet ska vara energieffektiv, fossilfri, använda miljösmarta material och produkter, arbeta långsiktigt och lämna så lågt CO2-avtryck som är möjligt. I varje upphandling ska klimat och hållbarhet stå i fokus. Vi ska arbeta för god resurshushållning. Vi ska arbeta med cirkulära flöden i allt från upphandling till avfall. Vi ska leverera ett rent vatten som botkyrkaborna kan lita på, där vi tar hänsyn till ekosystemen.

Ekonomiskt, vi måste ta resurs- och kostnadseffektiva beslut, där nyttan av klimat, sociala och ekonomiska förutsättningar vägs mot varandra utan att tumma på kraven om ett hållbart Botkyrka. Vi använder skattemedel ansvarsfullt med en hög ekonomisk effektivitet. Kortsiktig planering måste alltid jämföras med långsiktig för att uppnå den bästa klimat och ekonomiska nytta i slutändan. Vid val av metod och material måste vi, förutom att ta hänsyn till den initiala kostnaden, även beakta den långsiktiga driftkostnaden och klimatpåverkan. Vi är långsiktig ägare av våra tillgångar och utför livscykelanalyser för att jämföra olika alternativ och fatta välgrundade beslut. Uppdaterade rutiner och planer ska alltid finnas där nya lagar och regler uppmärksammas.

Socialt, vi ska leverera miljöer, lokaler, vatten och tjänster till kommunens medborgare oavsett fysiska och psykiska förutsättningar. Vi ska arbeta för att det vi gör görs på ett jämlikt, rättvist och långsiktigt sätt. Vi ska arbeta för att svart arbetskraft och ojämlikhet hos våra entreprenörer inte förekommer. Vi accepterar inte mutor. Vi ska ständigt arbeta för nöjdare hyresgäster. Vid projektering av lokaler och miljöer ska utgångspunkten vara universell utformning. Grunden i Agenda 2030 är att ingen ska lämnas utanför. Vi ska arbeta för att få våra medarbetare att känna sig delaktiga och vilja stanna kvar i förvaltningen.

Uppföljning

Klimat- och hållbarhetsstrategin ska gälla i fyra år och ses över årligen i mars innan yttrande till mål och budget.

Tillvägagångssätt

Med den här strategin och nödvändiga styrdokument som grund kommer en klimat- och hållbarhetsplan tas fram för förvaltningen. Där kommer mål att tydliggöras samt anpassas till de olika verksamheterna. Planen kommer att tas fram av VASA (verksamhetsstöd, affärsutveckling, strategi och analys) med hjälp av verksamheterna som sen kommer att arbeta med egna mål kopplade till strategin och planen.